

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ

Шептицька А.В., студентка 5 курсу кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Жарун О.В., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Уманський національний університет садівництва

Сьогоднішній стан нашої економіки характеризується уповільненням темпів росту важкої промисловості, недорозвиненістю високих технологій, процесом очищення банківської сфери, надто повільним розвитком малого та середнього бізнесу. «Агропромисловий комплекс України є складовою частиною національного господарства та виступає єдиною цілісною виробничо-економічною системою, що об'єднує низку сільськогосподарських, промислових, науково-виробничих і навчальних галузей, спрямованих на одержання, транспортування, зберігання, переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції» [2].

Прискорене оновлення матеріально-технічної бази, модернізація та інтенсифікація виробництва в господарствах, використання новітніх технологій, розширене відтворення виробничого процесу, розвиток людського капіталу, нарощування темпів та обсягів інвестицій і підвищення ефективності їх використання в аграрному виробництві є необхідними умовами подальшого розвитку сільського господарства України. Інвестиції являють собою процес нагромадження капіталу, виступаючи тим самим найважливішим джерелом економічного розвитку держави, засобом забезпечення прогресивних структурних зрушень в економіці, поліпшення якості діяльності на макро- та мікрорівні [3].

Серед основних викликів, які сьогодні стоять перед сектором АПК України, можна назвати недостатні темпи технікотехнологічного оновлення агропромислового виробництва, ріст рівня зношеності техніки та використання застарілих технологій через постійне дорожчання збільшення долі невідновлюваних природних ресурсів у структурі собівартості виробництва вітчизняної сільськогосподарської продукції, високу залежність виробництва від природно-кліматичних умов, обмежений доступ до фінансових ресурсів, яскраво виражену сезонність виробництва. Красномовним свідченням катастрофічної ситуації із забезпеченістю селян технічними ресурсами та використання застарілих технологій та причиною низької ефективності виробництва є факт використання 29,2% сільськогосподарських домогосподарств коней для обробки землі. Лише 17% сільськогосподарських домогосподарств мають хоча б якусь сільськогосподарську техніку, із них у третини є трактори, у 4,6% – автомобільний транспорт і у 2,3% – комбайни. У 2015 р. частка домогосподарств у валовій продукції сільського господарства становила 45% [7].

З огляду на проблемний стан та великий нерозкритий потенціал, ситуація в АПК потребує якісних перетворень, які забезпечать підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва на внутрішньому та зовнішньому ринках та, як результат, й продовольчу та частково економічну, екологічну та енергетичну безпеку, розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та створить соціально-економічні умови сільського розвитку [8].

Сьогодні активізація процесу інвестування вбачається одним із найважливіших шляхів виходу з економічної кризи, здійснення необхідних структурних зрушень у народному господарстві, пришвидшення темпів технічного прогресу, покращання якісних показників господарської діяльності. В Україні сільське господарство історично давало поштовх для розвитку секторів економіки, які доводять кінцевий продукт до споживачів сільськогосподарського та харчопромислового машинобудування, виробництва мінеральних добрив, комбікормів, системи матеріальнотехнічного обслуговування сільського господарства, меліорації, сільського будівництва, харчової промисловості, холодильного, складського, спеціалізованого транспортного господарства, підприємств та організацій торгівлі, громадського харчування тощо, відповідних галузей науки та підготовки кадрів. З іншого боку, в Україні склалася експортно-сировинна модель господарювання, що отримує прибутки здебільшого з експорту сировини та використання дешевої робочої сили, як наслідок, приділяється недостатня увага до розвитку науки та інновацій, відсутність тісних зв'язків наукової сфери з промисловістю, переважання застарілих ресурсо- та енергоємних технологій виробництва.

За умови подальшого слідування такій системі в Україні ще довго не з'являтиметься увага приватного капіталу до нової моделі розвитку з інвестиціями в інноваційну діяльність, реалізацією масштабної нової індустріалізації економіки. Україна, запроваджуючи таку економічну політику, йде прокладеним шляхом інших країн, що розвиваються, на противагу від розвинених країн світу, що свідомо використовували стратегію, націлену на кардинальну зміну пріоритетів, а саме – відмовитися від сировинної орієнтації заради переробної промисловості та проходження через період, коли емуляція – бажання та прагнення зрівнятися або перевершити – була їхнім головним пріоритетом [3].

Для зміни моделі аграрного виробництва на виготовлення продукції з вищою доданою вартістю, його переозброєння, стабільної господарської діяльності та покращання якості продукції потрібні інвестиції. Надходження інвестицій у сільське господарство залежить від інвестиційного середовища, на формування якого впливають такі фактори, як відповідність рівня розвитку галузей в агропромисловому комплексі наявності власних ресурсів, державні пільги для інвесторів, страхування ризиків; технічний рівень організації виробництва та ін. Для ефективного розвитку сільського господарства в Україні необхідне формування як активно функціонуючого фінансового ринку, так і інтегрованої системи взаємозв'язків із міжнародними фінансовими потоками, підвищення рівня інвестиційної забезпеченості сільськогосподарських

підприємств. Структура та обсяги інвестиційної діяльності на рівні кожного господарюючого суб'єкта є головними факторами, що зумовлюють інвестиційний розвиток країни [8].

Менш ризикованими є інвестиційні вкладення в інтегроване сільське господарство, що містить, окрім сільськогосподарського виробництва, переробку і торгівлю кінцевим продуктом, оскільки за наявності тісних взаємозв'язків в єдиному технологічному ланцюгу досягається найвища ефективність агропромислового виробництва.

Таким чином, для активізації інвестиційної діяльності особливе значення має розвиток інтеграційних процесів у сфері агропромислового виробництва. Створення аграрно-промислових підприємств, характерною особливістю яких є замкнуте коло виробничого процесу, що органічно поєднує виробництво, переробку, зберігання і реалізацію готового продукту, значно прискорює вкладення капіталу для примноження прибутку, отримання вищих показників господарської діяльності та досягнення соціально-економічного ефекту в аграрній сфері. Та на практиці підприємства АПК України рухаються по колу: високий ступінь морального і фізичного зносу основних фондів зумовлює суттєві витрати на їх утримання та ремонт, що, своєю чергою, негативно впливає на рівень прибутку і, як наслідок, на можливості фінансування інвестиційних проектів за рахунок отриманих прибутків. Потреби в інвестиціях у сільське господарство України є вкрай необхідними, а тому важливо забезпечити мобілізацію всіх можливих інвестиційних ресурсів.

Література

1. The International Business Compass 2015: Update and Subject Focus Labor Market Performance. Publ. Prof. Dr. Henning Vöpel and Dr. André Wolf. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.bdo-ibc.com/fileadmin/dokumente/BDO-IBC-Summary-2015_ENG.pdf.
2. Вінніченко І.І. Амортизаційна політика в інвестиційній діяльності підприємств. *Финансовые рынки и ценные бумаги*. 2017. № 15.
3. Череп А.В. Інвестиційна діяльність в Україні: стан та шляхи її активізації. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2014 р. – № 3.
4. Публікація документів Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://ukrstat.org/uk> та <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822>.
6. Підоричева І., Землянкін А. Бачення України: від сировинного експорту до усвідомленої нової індустріалізації. «Зеркало недели. Украина» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/bachennya-ukrayini-vid-sirovinnogo-eksportu-do-usvidomlenoyi-novoyi-industrializaciyi-.html>.
7. Вітков М.С. Розвиток інвестиційної політики в сільському господарстві України. *Економіка АПК*. 2015. № 3.
8. Плаксієнко В.Я. Інвестиції в аграрне виробництво в сучасних умовах розвитку економіки України. *Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції*. 2008. № 1.